

нове покоління активних громадян. Поєднання традиційних і цифрових інструментів участі, розвиток інституційних механізмів та інвестиції у формування компетентностей молоді є ключовими умовами формування інклюзивної та стійкої системи місцевого розвитку.

Список використаних джерел

1. Децентралізація та молодіжна політика в Україні: аналітична доповідь. – Київ: НІСД, 2020.
2. Arnstein S. A Ladder of Citizen Participation // Journal of the American Institute of Planners. – 1969.
3. OECD. Engaging Young People in Open Government. – Paris: OECD Publishing, 2021.
4. Brown T. Change by Design. – New York: HarperCollins, 2009.
5. Youth Participation in Local Governance. Council of Europe, 2019.

УДК 351:316.346.32-053.6

ІНСТРУМЕНТИ ЗАЛУЧЕННЯ МОЛОДІ ДО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ГРОМАДИ В УМОВАХ ВІЙНИ TOOLS FOR INVOLVING YOUTH IN COMMUNITY DEVELOPMENT MANAGEMENT IN WAR CONDITIONS

Прогонюк Катерина Сергіївна,
здобувач вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент»
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна
Progoniuk Kateryna Serhiivna,
student of higher education, specialty 073 "Management"
Mykolaiv National Agrarian University
Mykolaiv, Ukraine

Неодноразово в наукових дослідженнях і практиці реалізації молодіжної політики наголошується на її важливій ролі у формуванні стабільного та успішного майбутнього України. Водночас розвиток цієї сфери потребує системного й комплексного підходу, адже в суспільстві досі поширене уявлення про молодь як аполітичну та малоініціативну групу, яку складно залучити до громадсько-політичної діяльності. Проте сучасні реалії

свідчать про зростання громадянської активності молодих людей, які беруть участь у волонтерських ініціативах, проходять службу в Збройних Силах України, здійснюють громадський контроль та активно долучаються до політичних і управлінських процесів. Молодь фактично стала рушійною силою суспільних змін, адже саме студенти й молоді фахівці демонстрували активну громадянську позицію під час Революції Гідності 2013–2014 років, у період анексії Криму та продовжують її відстоювати в умовах повномасштабної війни росії проти України. У зв'язку з цим питання залучення молоді до формування та реалізації молодіжної політики набувають особливої актуальності.

Питанням державної молодіжної політики присвячено праці багатьох науковців і практиків, які ще з перших років незалежності України наголошували на значущій ролі молоді як впливової соціальної групи, що потребує системної підтримки для забезпечення соціального, економічного та політичного розвитку держави. На думку В. Орлова, молодь є особливою категорією населення зі специфічним правовим статусом, який зумовлює необхідність створення державою фінансових та інших гарантій для повної реалізації її конституційних прав [1]. Водночас В. Лісовський визначає молодь як покоління, що перебуває на етапі соціалізації, засвоює освітні, професійні й культурні функції та готується до виконання соціальних ролей дорослого суспільства [2].

Проблеми, з якими стикається українська молодь і які зумовлюють її трудову міграцію, зокрема у сфері зайнятості, досліджено в монографії Є. Сірого [3]. Автор підкреслює, що невирішеність цих питань призводить до втрати трудового потенціалу держави, стримує економічний розвиток і посилює соціальну напруженість. Науковці також наголошують на відповідальності держави й суспільства за створення умов для збереження фізичного та ментального здоров'я молоді, особливо в умовах війни, коли реалізуються програми психологічної підтримки цивільної молоді та

військовослужбовців, зокрема через впровадження у 2022 році навчальних матеріалів з травма-інформованої молодіжної роботи.

У сучасних умовах, зокрема в період воєнного стану, молодь має у своєму розпорядженні низку дієвих інструментів впливу на формування та реалізацію молодіжної політики, зокрема на локальному рівні: молодіжні ради та консультативно-дорадчі органи при органах місцевого самоврядування, які забезпечують участь молоді в підготовці рішень і програм розвитку громад; громадські організації та ініціативні групи, що реалізують молодіжні проекти, адвокують інтереси молоді та залучають грантові ресурси; громадські слухання, консультації та електронні петиції, які дають змогу молоді безпосередньо впливати на управлінські рішення; партиципаторні механізми, зокрема бюджет участі, що дозволяє молоді ініціювати та реалізовувати власні проекти розвитку громади; волонтерська діяльність і гуманітарні ініціативи, які в умовах війни стали важливим інструментом суспільної взаємодії та формування політики «знизу»: участь у дорадчих платформах, стратегічних сесіях та робочих групах, спрямованих на розробку молодіжних програм і планів відновлення; цифрові інструменти участі, зокрема онлайн-платформи, соціальні мережі та опитування, що розширюють можливості залучення молоді навіть в умовах безпекових обмежень. Застосування зазначених інструментів сприяє підвищенню рівня громадянської активності молоді та ефективності реалізації молодіжної політики в умовах воєнних викликів.

У Миколаївській міській територіальній громаді молодь має низку можливостей для участі у формуванні та реалізації молодіжної політики. Вона може долучатися до діяльності громадських організацій, брати участь у громадських слуханнях, форумах та інших діалогових платформах з органами місцевого самоврядування, пропонувати ініціативи та моніторити їхнє врахування у фінальних документах. Використання соціальних мереж дозволяє популяризувати молодіжні проекти та обмінюватися кращими практиками. Молодь також може волонтерити, здобувати soft skills,

організовувати власні ініціативи та розвивати компетенції через навчальні програми, стажування і тренінги в офлайн та онлайн форматах. Крім того, молоді надається право брати участь у виборах і підтримувати політиків, які сприяють розвитку молодіжної сфери.

Список використаних джерел:

1. Орлов В. В. Основні напрямки діяльності органів виконавчої влади як суб'єктів державного управління у сфері державної молодіжної політики в Україні. Економіка та держава. 2008. № 3. С. 7–77.
2. Лісовський В. Т. Динаміка соціальних змін. Социс. 1998. № 5. С. 63–71.
3. Сірий Є. В. Особливості розвитку молодіжного підприємництва та самозайнятості молоді в Україні: монографія. Київ: ЦОП «Глобус», ФОП Кравченко Я. О., 2021. 68 с.

УДК 316.346.32-053.6:352

МОТИВАЦІЯ МОЛОДІ ДО УЧАСТІ В МІСЦЕВИХ ІНІЦІАТИВАХ MOTIVATION OF YOUTH TO PARTICIPATE IN LOCAL INITIATIVES

Сідлецька Людмила Леонідівна

Заступниця директора з виховної роботи, старший викладач гуманітарних та соціально-економічних дисциплін

ВСП "ТЕФК МНАУ", м. Миколаїв

Sidletska Ludmyla Leonidivna

Deputy Director for Educational Work, Senior Lecturer in Humanities and Socio-Economic Disciplines

Separate structural unit "Technological and Economic Professional College of Mykolaiv National Agrarian University", Mykolaiv

Актуальність теми обумовлена необхідністю посилення участі молоді у розвитку територіальних громад, оскільки саме молоде покоління виступає ключовим ресурсом суспільних змін, інновацій та соціальної активності. Попри розширення інструментів молодіжної політики, участь молоді у місцевих ініціативах часто залишається епізодичною. Це зумовлено низкою бар'єрів: браком інформації, низьким рівнем довіри до органів місцевого